voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 27 mei 2026

Onderwerp Stand van zaken plan Einstein
Versienummer 1

Portefeuillehouder Anja Roelfs

Samenvatting
Momenteel worden de toepassingsmogelijkheden van plan Einstein voor Zwolle onderzocht. Dit onderzoek richtte zich met name op de toekomstige opvanglocatie in Stadshagen. Wij willen dit verbreden naar de hele stad. We onderzoeken of we nu al pilot projecten kunnen starten zodat we de ervaringen straks in de Tippe mee kunnen nemen. Uitgegaan wordt van wat er al is (de huidige sociale basis), en waar verbeteringen en aanvullingen kunnen plaatsvinden. Het project heeft inmiddels een Zwolse naam: “project Buurtgenoten”.
Via deze raadsbrief informeren wij de raad over de stand van zaken.

Bijlagen
n.v.t.
Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De voortgang van het onderzoek naar toepassing van plan Einstein in Zwolle

Datum 27 mei 2026

Inleiding

Op 2 oktober 2025 is uw raad geïnformeerd over ‘Plan Einstein’ en de mogelijke betekenis van deze aanpak voor Zwolle. Daarbij is gebleken dat er breed draagvlak bestaat voor het toepassen van de onderliggende filosofie binnen de Zwolse context. Met de verdere uitwerking van ‘Plan Einstein’ beogen wij het werken in netwerken met partners en de buurt te versterken en te stimuleren. Dit past binnen de gedachte: “meedoen vanaf dag 1”, en dan met name het onderdeel samenredzaamheid hierin.
Nader onderzoek vindt momenteel plaats om de toepassingsmogelijkheden in Zwolle verder te verkennen. Deze raadsbrief is een aanvulling op de voortgangsrapportage opgave ontheemden, vluchtelingen en statushouders welke onlangs aan de raad is voorgelegd.

Kader

- Nota lange termijn aanpak opgave vluchtelingen 2023-2027 (Raadsbesluit 27-11-2023);
- Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen (Spreidingswet, van kracht sinds februari 2024);
- Raadsbrief voortgang opgave ontheemden, vluchtelingen en statushouders

Kernboodschap

Met deze raadsbrief informeert het college de gemeenteraad over de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek naar toepassing van de filosofie van “Plan Einstein” in Zwolle: *De filosofie: Samen leven, samen leren, samen werken. Iedereen kan meedoen. Iedereen is gelijkwaardig.*
Eerder informeerden we uw raad in de voortgangsrapportage dat we meer willen inzetten op meedoen vanaf dag één; met als pijlers zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Hierdoor kunnen vluchtelingen sneller integreren en beter participeren in de Zwolse samenleving. We werken met het project Buurtgenoten de pijler samenredzaamheid uit, hoewel wij beseffen dat de pijler zelfredzaamheid een voorwaarde is voor het slagen van de pijler samenredzaamheid.

Parallel aan de inhoudelijke uitwerking van plan Einstein is gewerkt aan een passende naamgeving. Deze is opgehaald vanuit diverse perspectieven en vervolgens getoetst bij betrokken stakeholders. Dit heeft geleid tot de keuze voor de naam ***‘Project Buurtgenoten’***. In de verdere communicatie zal deze benaming worden gehanteerd.

Op dit moment vindt nader onderzoek plaats naar de toepassingsmogelijkheden binnen project Buurtgenoten. Er worden financieringsbronnen gezocht en er vinden gesprekken plaats met interne en externe stakeholders. Ook wordt gekeken welke pilotprojecten kunnen worden opgestart.
Er vindt een directe koppeling plaats met het projectteam van azc de Tippe en de reeds in het leven geroepen klankbordgroep.

Toelichting

In de afgelopen periode zijn stappen gezet om in beeld te brengen wat er al aanwezig is in Zwolle binnen de sociale basis en waar aansluiting mogelijk is voor wat betreft het project Buurtgenoten. Ook wordt onderzocht welke aanvullende elementen dan nog nodig zijn. Het opstellen van verschillende scenario’s (wat eerder was aangegeven te doen) blijkt daarbij minder passend. Invulling van scenario’s is namelijk in sterke mate afhankelijk van beschikbare middelen, waardoor een wederzijds afhankelijk vraagstuk ontstaat. Tegelijkertijd achten wij het van belang om de realisatie van project Buurtgenoten te borgen, bij voorkeur op korte termijn en niet uitsluitend gekoppeld aan ontwikkelingen zoals het azc in De Tippe.

We zetten in op meedoen vanaf dag één. Hierdoor kunnen vluchtelingen sneller integreren en beter participeren in de Zwolse samenleving. Meedoen vanaf dag 1 bestaat uit het bevorderen van zelfredzaamheid én samenredzaamheid. We werken hieraan doormiddel van de versterking van de kennis van de Nederlandse taal, begeleiding naar werk en maatschappelijke participatie, maar ook door uitvoering van de pilot Buurtgenoten. De pilot Buurtgenoten richt zich op het onderdeel samenredzaamheid: **Samen** leven, **samen** leren, **samen** werken. Concreet betekent dit het opzetten van een sociale structuur waarin asielzoeker/statushouder en stadsgenoten samen activiteiten ondernemen en dichter bij elkaar worden gebracht. Projecten van Buurtgenoten zijn bedoeld voor iedere Zwollenaar, en bieden een kans om integratie te bevorderen.

In het kader van het project Buurtgenoten worden op dit moment kansen verkend op het gebied van sport, cultuur en ontmoeting. We bevinden ons nog in de onderzoeksfase van diverse kansrijke pilotprojecten. We werken daarin samen met bestaande en nieuwe partners, waaronder bijvoorbeeld sportservice Zwolle, de meedoen balie, stichting Present en uiteraard het COA.
We willen nu al starten met diverse pilotprojecten zodat we kunnen onderzoeken wat goed werkt en wat we mee kunnen nemen naar de nieuwe locatie in Stadshagen. Hierbij speelt financiering uiteraard een belangrijke rol.

Voor de opstart is een beperkte financiële impuls verkregen vanuit een provinciale subsidie. Deze middelen stellen ons in staat de eerste stappen te zetten. Op een later moment zullen wij aanvullende middelen aanvragen via de reguliere begrotingscyclus. Ook onderzoeken we andere financieringsmogelijkheden.

Er worden gesprekken gepland met wijkverenigingen, winkeliersverenigingen en andere stakeholders in Stadshagen om straks het azc goed te laten landen in de wijk. Hierbij kijken we ook naar kansen binnen de voorzieningenkavels die nog beschikbaar zijn binnen Stadshagen.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Werken conform “project Buurtgenoten” betekent dat de nadruk ligt op samenwerking tussen *buurtbewoners*, *maatschappelijke organisaties en sociale ondernemers, **voor** en **met** de vluchtelingen.*
Deze uitgangspunten worden breed gedragen binnen Zwolle, zowel intern als bij partners in de stad. Ook deelnemers van de klankbordgroep de Tippe onderschrijven deze filosofie. Inmiddels is in de klankbordgroep een groep actief die zich bezighoudt met samenleven in de buurt.

Communicatie
Middels deze raadsbrief informeren wij uw raad over de huidige stand van zaken. Over het vervolg wordt u middels de voortgangsrapportage geïnformeerd. Zodra er pilot projecten daadwerkelijk gaan starten gaan we breder communiceren.

Duurzaamheid
Project Buurtgenoten geeft duurzaamheid een brede betekenis door opvang van vluchtelingen te verbinden met integratie met buurtbewoners. Het bevordert sociale duurzaamheid via gezamenlijke activiteiten. Alle inwoners van Zwolle doen vanaf dag 1 mee. Zo werken we toe naar een inclusief Zwolle. Project Buurgenoten geeft hiermee invulling aan het thema samenredzaamheid.

Datum 27 mei 2026

Financiën
Aan dit onderzoek zitten geen financiële consequenties. Extra inzet en middelen voor uitvoering van diverse pilots zijn nodig om de ambities uit project Buurtgenoten toe te passen in Zwolle. Dit wordt komende periode verder onderzocht en in het najaar van 2026 als onderdeel in de begrotingsbehandeling voor 2027 opgenomen.

Risico's
Aan dit onderzoek zijn geen risico's verbonden.

Vervolg
De gesprekken met (sociale) partners in de omgeving van het azc in de Tippe en het COA zijn opgestart. Ook in de klankbordgroep is het onderwerp van gesprek.

Openbaarheid
Deze beslisnota en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer